

Karlstads kommun

barnochungdomsforvaltningen@karlstad.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Hultsbergsskolans grundskola i
Karlstads kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Karlstads kommun att senast den **20 augusti 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Karlstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Karlstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elevhälsans arbete främst är förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Karlstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4

kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska dokumentera skolenhetens kunskapsresultat samt resultatet av arbetet med trygghet och studiero.
- Rektorn ska, utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen av elevernas kunskapsresultat och arbetet med trygghet och studiero, besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder och dokumentera dessa.
- Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa samt se till att planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Ytterligare brist

Skolinspektionen konstaterar att Karlstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd

Åtgärder

- Rektorn ska se till att åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd.

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att verksamheten vid Hultbergsskolans grundsärskola, lever upp till författningarnas krav inom flera av de granskade områdena. Tillsynen visar dock att det finns brister i verksamheten som huvudmannen tillsammans med rektorn måste åtgärda så att bestämmelserna i skollagen och övriga författningar efterlevs. Tillsynen visar att det finns brister på grundsärskolan avseende att personalen inte anmäler ärenden om kränkande behandling till rektorn och att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot de nationella målen. Tillsynen visar även att det finns brister i grundsärskolans systematiska kvalitetsarbete där rektorn tillsammans med personalen inte sammanställer och dokumenterar skolenhetens kunskapsresultat eller resultat av arbetet med trygghet och studiero samt utifrån en analys fattar beslut om utvecklingsåtgärder. Skolenheten behöver säkerställa att de beslut som fattas om nödvändiga utvecklingsåtgärder grundar sig på kunskapsresultaten och resultatet av arbetet med trygghet och studiero. Tillsynen visar även att rektorn inte ser till att åtgärdsprogram utarbetas för elever som ges särskilt stöd.

Föreläggande

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Det förekommer att personal och rektor inte anmäler uppgifter om kränkande behandling till rektorn respektive huvudmannen. Att kränkande behandling inte anmäls leder till att huvudmannen inte kan säkerställa att en utredning skyndsamt görs och att åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden inte sätts in. Detta strider mot författningarna och kan leda till att kränkningar som elever utsätts för inte upphör.

Skollagen anger att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Lärarna berättar i intervju att det förekommer att elever till exempel blir dragna i håret eller "går på" andra elever men att det inte finns något uppsåt och därför betraktar inte lärarna händelserna som kränkningar. Lärarna berättar vidare att personalen tar tag i det som händer och att de försöker att förebygga att det sker kränkningar. Lärarna berättar att de informerat rektorn att de provisoriska lokalerna bidrar till att elever kränker varandra mer men de rapporterar inte i varje enskilt fall när elever utsätter andra elever till rektorn. Lärarna beskriver att det finns elever som visar att de inte vill vara nära andra elever på grund av att de har blivit utsatta av elever som "gått på". Lärarna säger vidare att de har möjligheter att fånga upp de händelser som sker.

Elevhälsan berättar att det inte har lyfts några ärenden till elevhälsan om kränkande behandling i grundsärskolan. Elevhälsan berättar att det inte finns någon tydlig gräns för när man ska rapportera vidare det vill säga vad som är en kränkning. Elevhälsan beskriver att om incidenter förekommer vid upprepade tillfällen och under lång tid, eller om det är en enstaka allvarlig incident, så är det en kränkning. Elevhälsan berättar vidare att om det är engångsföreteelser och om situationen är löst på plats så anmäls det med stor sannolikhet inte som kränkande behandling. Exempel på incident som en pedagog löser och reder ut själv utan att det rapporteras som en kränkning, enligt elevhälsan, är om två elever blir osams, slår eller säger fula saker vilket pedagogen reder ut på plats.

Rektorn bekräftar att det inte inkommit några anmälningar om kränkande behandling för grundsärskolan och att han inte har rapporterat några kränkningar till huvudmannen. Rektorn beskriver att rutinen för ärenden om kränkande behandling innebär att personalen ska informera rektor om de eller vårdnadshavare anser att en

elev har blivit kränkt. Därefter ska rektorn anmäla vidare till huvudmannen. Rektorn säger att han inte har uppfattat att lärarna har anmält ärenden om kränkande behandling enligt den rutin som finns och därför har han inte anmält några ärenden vidare till huvudmannen. Rektorn säger vidare att lärarna har fått information om rutinen kring kränkande behandling.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlstad kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlstad kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte främst används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolinspektionens utredning visar att elevhälsan, vid tidpunkten för tillsynen, som samlad resurs inte främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan arbetar endast med enstaka individärenden och har inget reellt samarbete med lärarna vid skolenheten vad gäller förebyggande och hälsofrämjande arbete. Detta strider mot författningarna, och innebär en risk att elevernas kunskapsutveckling och trygghet påverkas negativt.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundsärskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Elevhälsan säger att som samlad resurs har de inte haft något förebyggande eller hälsofrämjande arbete på skolenheten under innevarande läsår men de berättar att de pratat om grundsärskolan som grupp inte minst i samband med flytt och de provisoriska lokalerna. Representanterna för elevhälsan berättar att de har varit på grundsärskolan och presenterat sig, deltagit i verksamheten och på arbetsplatsträffar under hösten 2016. De berättar vidare att pedagogerna på grundsärskolan har valt bort regelmässiga elevhälsomöten och att pedagogerna istället önskar kontakta elevhälsan vid behov. Elevhälsan säger att deras primära uppgift är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande och att se till att inga hinder påverkar elevernas utveckling. Det förs även samtal i elevhälsan när det kommer nya elever för att de ska komma in i gruppen på ett bra sätt. Elevhälsan berättar också att inga individärenden har lyfts på elevhälsans möten under läsåret 2016/17 eller under innevarande läsår.

Elevhälsan ger som exempel på förebyggande och främjande insatser att det genomförs hälsosamtal och att de deltar på föräldramöten. Elevhälsan har initierat en föreläsning om traumatiserade barn och utifrån den planerar skolsköterskan att genomföra en

utbildning för lärarna för att de ska kunna upptäcka tecken på barn som far illa i hemmet. Elevhälsan beskriver att eleverna i grundsärskolan löper större risker att utsättas för våld i hemmet. Utbildningen planeras att genomföras för både Fredricelundsskolans grundskola och Hultbergsskolans grundsärskola. Elevhälsan beskriver att de tillfälliga lokalerna inte är optimala för elevgruppen vilket är problematiskt men det finns inga planerade insatser utifrån det.

Lärarna berättar att elevhälsan under en kort period hösten 2016 besökte verksamheten veckovis men efter cirka en månad hade elevhälsan inte längre möjlighet att komma till verksamheten. Lärarna blev då uppmanade att kontakta elevhälsan vid behov. Lärarna säger att det finns en önskan att elevhälsan ska delta mer i verksamheten för att lära känna eleverna och deras behov. Lärarna beskriver vidare att det inte ger dem så mycket att vända sig till elevhälsan eftersom elevhälsan inte har någon bild av eleverna eller verksamheten. Lärarna säger att de vänt sig till skolsköterskan och specialpedagogen i individärenden. De har även haft extern handledning av psykolog eller beteendevetare under en längre sammanhängande tid utifrån att det är så många vuxna kring eleverna vilket inte alltid är till fördel för verksamheten eller elevernas utveckling. En av lärarna har träffat specialpedagogen i ett individärende för cirka ett år sedan och en lärare har inte träffat specialpedagogen alls sedan starten av läsåret 2017/18. Lärarna berättar att de bara pratar om individärenden med elevhälsan och aldrig om elevgruppen.

Rektor berättar i intervju att de inte pratar så mycket om eleverna på grundsärskolan på elevhälsans möten och att de bitt lärarna fråga efter elevhälsan vid behov. Rektor bekräftar att elevhälsan fanns i verksamheten en kort period men att det inte resulterade i något elevhälsoarbete. Han berättar vidare att det inte finns något förebyggande och hälsofrämjande arbete på grundsärskolan.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlstad kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlstad kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att rektorn tillsammans med personalen inte sammanställer och dokumenterar skolenhetens kunskapsresultat eller resultat av arbetet med trygghet och studiero samt utifrån en analys fattar beslut om utvecklingsåtgärder i syfte att utveckla utbildningen. Skolinspektionens utredning visar att skolenheten inte har någon sammanställning eller beskrivning av elevernas kunskapsresultat och att det inte framgår vilka utvecklingsåtgärder som rektorn fattat beslut om i syfte att utveckla utbildningen. Även om rektor kan beskriva att alla elever uppnår de grundläggande kunskaperna inom alla ämnesområden och att ingen elev uppnår fördjupade kunskaper inom något ämnesområde motsvarar det inte författningarnas krav på ett systematiskt kvalitetsarbete. Att resultaten av verksamheten inte följs upp och

analyseras kan leda till att nödvändiga utvecklingsbehov inte synliggörs och åtgärdas. Detta strider mot författningarnas krav.

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för skolans resultat och för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

I skolenhetens systematiska kvalitetsarbete som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen finns ingen sammanställning eller beskrivning av elevernas kunskapsresultat och det framgår inte vilka utvecklingsåtgärder som rektorn fattat beslut om i syfte att utveckla utbildningen. I den likabehandlingsplan som gäller för skolenheten framgår inget resultat för grundsärskolan eller vilka beslut om utvecklingsåtgärder för grundsärskolan som rektorn fattat beslut om i syfte att utveckla elevernas trygghet och studiero. Eftersom lärarna inte anmäler kränkande behandling till rektorn (se bedömningsområdet *Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*) finns inte någon analys av de kränkningar som skett på skolenheten och inte heller några beslutade insatser för att förhindra att det förekommer kränkningar.

Lärarna beskriver att elevernas individuella kunskapsresultat följs upp och dokumenteras i "mina mål" som är baserat på grundsärskolans läroplan. Lärarna berättar att skolenhetens utvecklingsområde är "dator" och att de bland annat haft utbildning i ett digitalt verktyg. Lärarna vet inte om det finns någon koppling mellan detta utvecklingsområde och ett behov utifrån en analys av verksamhetens resultat.

Rektorn berättar att utvecklingsområdet som han beslutat om för grundsärskolan är att organisera så att eleverna ska känna sig trygga och säkra i de grupperingar som finns, särskilt eftersom att det kommer in nya elever hela tiden. Rektorn berättar att allt bygger på att eleverna ska känna glädje att komma till skolan. Rektorn berättar vidare att utvecklingsområdet är kopplat till skolenhetens kunskapsresultat genom att om eleverna har möjlighet till undervisning i mindre grupper så har de bättre förutsättningar att lära sig och att utvecklas. Därför har rektor beslutat att öka grundbemanningen på grundsärskolan för att möjliggöra indelning i mindre grupper.

Lärare, elevhälsan och rektorn berättar att det inte finns något sammanställt resultat avseende trygghet och studiero då enkäter inte genomförs på grund av att de inte är anpassade efter träningskolan. Samtliga berättar vidare att uppföljning görs på individnivå men sammanställs inte på aggregerad nivå.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlstad kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlstad kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Ytterligare brist

Skolinspektionen konstaterar att det inte finns åtgärdsprogram för elever i grundskolan som ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever på grundskolan som ges särskilt stöd i form av anpassad studiegång men som inte har upprättade åtgärdsprogram. Om det särskilda stödet inte dokumenteras i ett åtgärdsprogram framgår inte samlat det behov en utredning visat att en elev har och inte heller hur den särskilda stödåtgärden ska underlätta för eleven att utvecklas så långt som möjligt. Dessutom har elever och vårdnadshavare inte möjlighet att överklaga beslutet hos Skolväsendets överklagandenämnd. Detta riskerar att försvåra för elever att utvecklas så långt som möjligt, och strider mot författningarnas krav.

Skollagen anger att för en elev som ska ges särskilt stöd ska åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång).

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns elever på grundskolan som har beslut om anpassad studiegång men som inte har upprättade åtgärdsprogram. Rektor beskriver att besluten är fattade enligt skollagens bestämmelser om särskilt stöd men för eleverna finns inte upprättade åtgärdsprogram.

Lärarna berättar att det inte finns några elever på grundskolan som har åtgärdsprogram men att de har lyft med rektorn att det finns elever som har behov av åtgärdsprogram eftersom de har anpassad studiegång i form av kortare skoldagar.

I begäran om information inför regelbunden tillsyn berättar rektorn att det inte finns några elever med särskilt stöd på grundskolan. Rektorns säger i intervju att han känner till att lärarna utarbetat åtgärdsprogram men att han inte vet vilka åtgärder som finns formulerade och han säger vidare att han inte har skrivit under något åtgärdsprogram.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Karlstad kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Karlstad kommun att fullgöra sin skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Karlstads kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Karlstads kommun uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Karlstads kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Hans Larson

Enhetschef
Signerat av: Hans Larson

X Madeleine Olofsson

Föredragande/utredare
Signerat av: Madeleine Olofsson

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Hultsbergsskolans grundsärskola

Fakta om Hultsbergsskolans grundsärskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Karlstads kommun under våren 2018. Hultsbergsskolans grundsärskola besöktes av Skolinspektionen den 18 januari 2018.

Hultsbergsskolans grundsärskola ligger i Karlstads kommun och har Karlstads kommun som huvudman. Skolenheten benämns som "Askedala" och har vid tiden för tillsynen 11 elever i årskurs 1-5, där samtliga elever läser ämnesområden inom inriktningen träningsskola. Skolenheten leddes vid tidpunkten för tillsynen av en rektor som också är rektor för Fredricelundsskolan grundskola, även den i Karlstads kommun.

Hultsbergsskolans grundsärskola har varit lokaliserat i provisoriska lokaler på Orrholmen sedan hösten 2016 men flyttade under februari 2018 tillbaka till Hultsbergsskolan. Sedan dess leds skolenheten av en annan rektor än vid tiden för tillsynen.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Det finns ingen nationell statistik avseende elevers kunskapsresultat för skolformen grundsärskola. Skolinspektionen har inte fått någon sammanställning av skolenhetens kunskapsresultat men rektor beskriver att samtliga elever uppnår de grundläggande kunskaperna inom alla ämnesområden och att ingen elev uppnår fördjupande kunskaper i något av ämnesområdena.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

Det finns ingen sammanställning av skolenhetens resultat av arbetet med trygghet och studiero.